

AB Sürdürülebilirlik ve Döngüsel Ekonomi Politikaları - İşletmelerde Atık Yönetimi

Giriş

Türkiye'de faaliyet gösteren şirketler için Avrupa Birliği Döngüsel Ekonomi Eylem Planı (CEAP), Üretici Sorumluluğu (EPR) ve Atık Yönetimi Direktifi gibi regülasyonların birçok kuralı geçerlidir. Bu regülasyonlar atık üretimini azaltmak, geri dönüşüm oranlarını arttırmak ve geri dönüştürülebilir materyallerin kullanımını teşvik etmek amacıyla şirketlerin önlem almalarını zorunlu hale getirir. Avrupa Birliği pazarında faaliyet gösteren şirketler, bu regülasyonların tüm kurallarına uymakla yükümlüdür.

Avrupa Birliği Döngüsel Ekonomi Paketi

Avrupa Birliği Döngüsel Ekonomi paketi, Avrupa Birliği tarafından 2015 yılında kabul edilen bir çerçevedir. Bu paket, Avrupa Birliği ülkelerinde atık azaltma, geri dönüştürme, yeniden kullanma ve enerji verimliliği gibi alanlardaki hedeflere ulaşmak için tasarlanmıştır. Ayrıca, döngüsel ekonomiye geçişi hızlandırma ve iş olanaklarını arttırma amacını taşır.

AB ülkeleri ile ticaret yapması nedeniyle, Türkiye de bu yasa ve politikalardan etkilenmektedir. Daha çok endüstri, tarım, inşaat, ticaret ve perakendecilik gibi sektörlerin AB hedefleri doğrultusunda çalışmalar yapması gerekmektedir.

Hedefleri

Avrupa Birliği Döngüsel Ekonomi Paketi, Avrupa Birliği ülkelerinin 2030 yılına kadar döngüsel ekonomiye geçişini hedeflemektedir.

Avrupa Birliği Döngüsel Ekonomi Paketi hedefleri şunlardır:

- Atık oluşumunu azaltmak için üretim ve tüketim süreçlerinde önleyici tedbirler almak
- Geri dönüştürülebilir atıkların geri dönüşüm oranlarını arttırmak
- Yeniden kullanılabilir ürünlerin üretimini ve kullanımını teşvik etmek
- Enerji verimliliğini arttırmak için üretim ve tüketim süreçlerinde enerji tasarrufu yapmak

Bu hedeflere ulaşmak için, üye ülkeler tarafından uygulanacak önlemler arasında yasal düzenlemeler, teşvikler, çevre ve enerji verimliliği standartları, geri dönüşüm ve yeniden kullanma teknolojileri bulunmaktadır.

Avrupa Yeşil Mutabakatı

Avrupa Yeşil Mutabakatı, Avrupa Birliği'nin çevre ve karbon ayak izi konularında atacağı adımları içeren geniş kapsamlı bir stratejidir. Temel amacı, Avrupa Birliği'ni 2050 yılına kadar karbon nötr hale getirmektir. Bu, özellikle atık üretiminin ve karbon emisyonun azaltılması, enerji verimliliğinin artırılması ve yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının genişletilmesi için gerekli önlemleri içermektedir.

Hedefleri

Avrupa Yeşil Mutabakatı, çevre konularına daha fazla önem verilmesini ve sürdürülebilir bir ekonomi oluşturulmasını hedefler. Bu amaç doğrultusunda atık yönetimi ve sürdürülebilirlik hedefleri de önemli bir rol oynar.

Avrupa Yeşil Mutabakatı atık yönetimi hedefleri şunlardır:

Atıkları çevreye zararsız şekillerde bertaraf etmek

Geri dönüştürülebilir materyallerin kullanımını artırmak

Atık üretimini azaltmak

Üretim sürecinde oluşan atıkların geri dönüşümünü artırmak

Sektörler Üzerinde Etkisi

Tüm sektörler bu mutabakattan etkilenmektedir. Özellikle, karbon ayak izlerini azaltmak için alınması gereken önlemler nedeniyle enerji ve endüstri sektörleri üzerindeki etki daha büyüktür. Bu sektörler, atık üretimini azaltmak ve geri dönüşümü artırmak için yatırım yapmaya veya yeni teknolojiler kullanmaya teşvik edilmektedir. Ayrıca, şirketler karbon emisyonlarını azaltmak için çeşitli önlemler almak zorundadır. Bu önlemler arasında, üretim süreçlerinde atık yönetimi teknolojileri kullanmak, enerji tasarrufu yapmak veya karbon ticareti yapmak gibi seçenekler yer almaktadır.

Corporate Social Responsibility Directive (Kurumsal Sosyal Sorumluluk Yönetmeliği)

Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), Avrupa Birliği tarafından yayınlanan bir direktif olup, büyük şirketlerin yıllık finansal raporlarında çevresel, sosyal ve yönetim konuları gibi finansal olmayan bilgileri açıklamalarını zorunlu hale getirir. Bu direktif, şirketlerin sağladığı finansal olmayan bilgilerin şeffaflığını ve karşılaştırılabilirliğini arttırmayı ve paydaşların şirketlerin sürdürülebilirlik performansı hakkında daha iyi bir anlayışa sahip olmasını amaçlamaktadır. Direktif, 500'den fazla çalışanı olan şirketlere uygulanır.

CSRD, şirketlerin sosyal ve çevresel etkilerini dikkate almalarını ve bunlar hakkında bilgi vermelerini zorunlu hale getirir. CSRD, Türkiye'de faaliyet gösteren Avrupa Birliği şirketlerini ve Avrupa Birliği pazarlarında faaliyet göstermek isteyen tüm şirketleri etkilemektedir.

Şirketler atık yönetim politikalarını ve uygulamalarını, atığı azaltma hedeflerini, bu hedefler doğrultusunda katettikleri ilerlemeleri ve geri dönüşüm çalışmalarını raporlamakla yükümlüdür. Ayrıca şirketler, atık yönetim faaliyetlerinin çevre üzerindeki negatif etkilerini önlemek ve azaltmak için yaptıkları çalışmaları da rapor etmelidir.

CSRD kapsamında, şirketlerin atık yönetimi ve karbon salınımı ile ilgili olarak raporlaması gerekenler şunlardır:

Üretim sürecinde oluşan atık miktarı, atıkların geri dönüşüm oranı veya bertaraf edilme süreci

Geri dönüşüm oranları ve geri dönüşüm oranlarını arttırmak için yaptıkları çalışmalar

Üretim ve tüketim sürecinde atık üretimini azaltmak için alınan önlemler

Üretim veya şirket faaliyetleri sırasında salınan karbon emisyonu ve bu karbon emisyonunu azaltmak için alınan önlemler

Tek Kullanımlık Plastik Ürünlerin ve Çözülebilir Plastikten Elde Edilen Ürünlerin Piyasaya Girişinin Yasaklanmasına Dair Yönetmelik

Avrupa Birliği tek kullanımlık plastik ürünlerle ilgili olarak yasaklama kapsamında bazı ürünleri yasaklamıştır. Bu yasaklama, 2021 yılında yürürlüğe girmiştir.

Bu yasaklama, tek kullanımlık plastik ürünlerin okyanuslara ve diğer doğal ortamlara yığılmasını azaltmak amacıyla yapılmıştır. Üye ülkelerde tek kullanımlık plastik ürünlerin üretimini, satışını veya dağıtımını yasaklamaktadır.

AB'nin yasakladığı tek kullanımlık plastik ürünlerin bazıları şunlardır:

Tıbbi kullanımlar hariç plastik kulak çubukları

Plastik çatal, kaşık, bıçak, tabak

Plastik karıştırma çubukları

Polistirenden üretilmiş içecek bardakları, içecek kapları ve kapakları

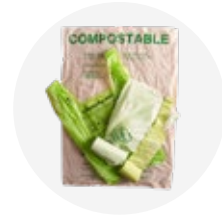
Balon sapları (tüketiciye sunulmayan endüstriyel kullanımlar hariç)

Tıbbi kullanımlar hariç pipetler

Polistirenden mamul fast-food yemek paketleri

Çözülebilir plastikten (oxo-degradable plastics) mamul ürünler

Tek Kullanımlık Plastik Ürünlerin ve Çözülebilir Plastikten Elde Edilen Ürünlerin Piyasaya Girişinin Yasaklanmasına Dair Yönetmelik, Türkiye gibi AB üyesi olmayan ülkeleri doğrudan etkilememektedir. Ancak, AB ülkeleri ile ticaret yapan şirketlerin bu yasaklara uyması gerekebilir.

2023 Döngüsellik Boşluk Analizi Raporu'ndan Önemli Veriler

1970 yılında işlenmemiş ham madde talebi kişi başına **7,4 ton** civarındayken, bugünün yaklaşık **12 ton**

Bugün, küresel ekonomi **100 milyar ton** ham madde tüketiyor.

Küresel katı atık üretiminin **dörtte birinden fazlası (9,8 milyar ton)** endüstriyel atıktır.

Sadece **son beş yılda**, dünyanın döngüsellliği toplam ham madde girdilerinin **%9,1**'inden **%7,2**'sine geriledi.

Çelik ve diğer metallerin üretimi, enerji ve materyal açısından oldukça yoğun olup dünya genelinde **ilk enerji ihtiyacının** yaklaşık **%10**'unu temsil etmektedir.

Avrupa Yeşil Mutabakatı ve CSRD kurallarına uyum sürecinde olan şirketler için dijital atık yönetimi ve sürdürülebilirlik çözümleri sunuyoruz. İmalattan perakendeye, lojistikten servis sektörüne kadar birçok alanda atık ve ham madde yönetimini kolaylaştırıyoruz.

Evreka Waste Dashboard bir atık ve ham madde izlenebilirlik çözümüdür. Tesislerdeki atık ve ham madde operasyonlarını dijitalleştirir, güvenilir veri toplar ve veriye dayalı detaylı raporlama yapmanızı sağlar. Aynı zamanda, atık verilerini analiz ederek, yönettiğiniz farklı süreçlerin kalitesini ölçmenize ve geleceğe yönelik içgörü elde etmenize yardımcı olur.

Faydalar

Evreka Waste Dashboard, tesisinizdeki atık ve malzeme yönetimi sürecinizi iyileştirir. Avrupa Birliği'nin döngüsel ekonomi düzenlemelerine uyum sağlamanıza, doğru ve etkili rapor oluşturmaya ve daha sürdürülebilir bir tedarik zincirine sahip olmanıza olanak tanır.

Dijital bir yapıya geçerek manuel operasyonlardan kaynaklanan veri ve ham madde kayıplarını önleyin.

Atık üretilen konumları belirleyin, atık toplama/bertaraf kurallarını tanımlayın ve atık toplama iş akışını yönetin.

Tesis, depo ve şube atık yönetimine ek olarak, tedarikçiden kaynaklı atıkları da tek bir platformdan izleyerek süreç verimliliği sağlayın.

Atık yönetimini iyileştirerek karbon nötr hedeflerinize ulaşın.

Doğru verilere kolayca ulaşın ve raporlama sürecini hızlandırın.

Sürdürülebilirlik aksiyonlarını hızla hayata geçirin, atık miktarını azaltın ve sürdürülebilirlik hedeflerinize ulaşın.

 evreka